

РІШЕННЯ

III Всеукраїнської науково-практичної онлайн-конференції «Дистанційне та змішане навчання як засіб реалізації індивідуальної траєкторії професійного зростання педагога» (м. Київ, 24 травня 2023 р.)

III Всеукраїнська науково-практична конференція «Дистанційне та змішане навчання як засіб реалізації індивідуальної траєкторії професійного зростання педагога», зареєстрована в ДНУ “Український інститут науково-технічної експертизи та інформації” (посвідчення № 147 від 03.02.2021), проведена з метою аналізу та сприяння розв'язання проблем впровадження дистанційної та змішаної форм навчання в післядипломній освіті.

Для участі в конференції зареєструвалось 168 учасників. Для учасників, які не змогли взяти участь у синхронному дистанційному форматі надано покликання на матеріали конференції ([відеозапис](#), окремі [презентації](#)).

В конференції взяли участь 107 учасників, зокрема учителів, науково-педагогічних працівників, керівників закладів освіти (директори та заступники директорів), методисти інститутів післядипломної освіти, аспіранти, логопеди, психологи, спеціалісти відділів освіти. В цілому на конференції були представники навчальних закладів із 21 області України, в тому числі Херсонської, Луганської, Донецької. Найбільше учасників зареєструвалось з міста Києва (32,6%), Запорізької (15,4 %), Харківської (10,8%), Київської (8,4%) областей.

Серед учасників найбільше було фахівців природничої галузі (43%), математики (22%), інформатики (15,9%) та представників гуманітарних дисциплін (14%).

Схвальні відгуки щодо організації та змісту конференції надали 76% учасників.

Учасники заслухали та обговорили доповіді з проблем трансформації післядипломної освіти в умовах цифровізації суспільства, неперервного професійного розвитку вчителів як умови високого рівня його професійної діяльності, методології та методики впровадження дистанційного та змішаного навчання в післядипломній освіті. Також розглядалися силабуси та освітні програми підвищення кваліфікації вчителів з питань дистанційного та змішаного навчання; технології, методики, середовища, засоби та цифрові інструменти для реалізації дистанційного навчання та відкритої освіти. Окремо розглянуто питання психолого-педагогічної підтримки учасників навчального процесу та розвитку STEM освіти з використанням дистанційних технологій навчання, штучного інтелекту.

Учасники конференції виділили найгостріші проблеми сучасної освіти в умовах воєнного стану.

- Забезпечення безпечного ефективного навчання, використання світового досвіду побудови освітньої системи.
- Навчання дітей з окупованих територій в системі дистанційного навчання.
- Відсутність єдиного освітнього простору з єдиним поняттєвим апаратом і синхронізацією вивчення предметів для різних рівнів вивчення навчальних предметів, що істотно ускладнює становище ВПО-учнів зараз, а у майбутньому - дітей батьків, вимушених до переїзду з економічних міркувань. Попри все це створює нерівні умови доступу до якісної загальної середньої освіти внаслідок освітньої політики щодо навчальних планів і навчальних програм.
- Відсутність логічної послідовності викладу змісту окремих тем згідно з навчальними програмами.
- Відсутність підручників зі стислим логічно послідовним викладом матеріалу хоча б для більшості предметів, які виносять на НМТ (ЗНО), за якими учень міг би самостійно підготуватися до контролю рівня компетентності хоча б за окремими темами.
- Недовіра керівництва до дистанційної роботи педагога.
- Цифрові інструменти для реалізації дистанційного навчання та відкритої освіти, використання різних платформ в умовах дистанційного навчання.
- Запровадження СТЕМ освіти в галузі природничо-математичних наук.
- Особливості дистанційного навчання в умовах воєнного стану.
- Технічна забезпеченість педагогів та учнів; якість та швидкість інтернету; рівень опановування педагогами методів і прийомів онлайн навчання.
- Значне зниження рівня знань, мотивації до навчання у здобувачів освіти.
- Мотивація дітей до навчання. Мотивація педагогів до професійного зростання, вдосконалення своїх навичок.
- Відсутність сучасних ПК та програмного забезпечення у школярів; низький рівень цифрової грамотності вчителів.
- Недостатня підтримка та спілкування, зменшення мотивації педагогів. Дистанційне та змішане навчання вимагає від педагогів не тільки нових компетенцій, але й адаптації до нових умов роботи, які можуть бути стресовими та ізольованими. Дистанційне навчання може призвести до відчуття ізоляції та спілкування з колегами. У воєнний час, коли педагоги можуть бути розділені та перебувати в різних місцях, це може посилити відчуття самотності та

безпорадності. В таких ситуаціях важливо мати можливість отримати професійну консультацію, обмін досвідом, психологічну допомогу та визнання своїх досягнень.

- Психологічний стан педагогів та емоційні перевантаження: воєнний час є причиною психологічного напруження та стресу, що може негативно позначитися на психологічному стані педагогів. Вони можуть бути постійно зайняті організацією та наданням допомоги учням, які постраждали від конфлікту (ВПО). У таких умовах знайти час і енергію для самоосвіти та професійного розвитку може стати викликом. Це можна вплинути на їх мотивацію, розлади концентрації та запам'ятовування, здатність до самоосвіти та професійного розвитку.
- Обмежений доступ до ресурсів: Інтернету та електронних цифрових освітніх ресурсів. Це може ускладнити педагогам отримання необхідної інформації та матеріалів для самоосвіти та професійного зростання.
- Відсутність структурованого підходу до професійного розвитку: дистанційне та змішане навчання вимагають самодисципліни та організації педагогів. У воєнний час, коли освітній процес відбувається в умовах нестабільності та стресу, може бути важко забезпечити систематичний підхід до навчання та розвитку.
- Розуміння з боку держави та громадськості значення розвитку природничо-математичної освіти та бажання і готовність учителя опановувати новітні технології, які б зробили дистанційне навчання ефективним
- Методологія і методика запровадження дистанційного та змішаного навчання в післядипломній освіті.
- Запровадження якісних, актуальних, змістовних програм підвищення кваліфікації.

Учасники визначили та обговорили найгостріші проблеми в період воєнного часу, такі як:

- здатність адаптуватися до мінливих умов сьогодення та яким чином можна зберегти у собі сили, щоб бути мобільним та ресурсним;
- роль науки та інновацій для розвитку освіти під час воєнного стану;
- урахування індивідуальних потреб педагогів в умовах воєнного часу в освітніх програмах підвищення кваліфікації;
- стрімкий розвиток штучного інтелекту;
- неперервний професійний розвиток вчителя в умовах воєнного стану.

Учасниками конференції представлено досвід реалізації різних моделей використання систем підтримки дистанційного навчання в післядипломній освіті регіонів України для професійного розвитку вчителів в умовах воєнного часу, в тому числі підготовки педагогів до

використання цифрових інструментів та розвитку цифрової компетентності учасників освітнього процесу.

Доповідачі відзначили, що швидкий перехід до змішаної і дистанційної форм навчання в умовах воєнного часу виявив загострення низки проблемних питань, що мають бути розв'язані найближчим часом. Це необхідно для забезпечення успішного професійного зростання педагогів, їхньої готовності до реалізації різних моделей змішаного і дистанційного навчання.

.Учасники конференції запропонували: (у дужках вказано установи, до яких учасники конференції звертаються з пропозиціями):

1. Структуру освітнього середовища закладів післядипломної освіти максимально наблизити до умов воєнного часу, у яких працюють вчителі і викладачі, з метою надбання останніми практичних навичок у організації освітнього процесу за різними формами та моделями навчання.

2. Забезпечити учителям та учням можливість набуття достатнього рівня цифрових компетентностей. Стимулювати професійний розвиток вчителів, запровадження формувального оцінювання, формування у учнів критичного мислення, здатності самостійно приймати рішення, підвищувати рівень розвитку інтелектуальних здібностей та вмінь навчатися онлайн, самостійно і творчо (*Заклади освіти*).

3. Рекомендувати органам управління системою освіти оприлюднювати стратегію професійного розвитку в умовах воєнного стану (*МОН, обласні та районні управління освіти*).

4. Забезпечувати електронний документообіг, засоби автоматизації управління освітнім процесом (*Навчальні заклади*).

5. Проводити конференції з обміни досвідом, публікувати найкращі практики запровадження дистанційних та змішаних технологій в умовах воєнного часу, можливість нетворкінгу та неформального спілкування між учасниками (*Інститути післядипломної освіти*).

6. Розширити тематичний спектр конференції та запрошувати доповідачів з різних сфер, що стосуються спільної проблематики зокрема роботодавців, які мають свій запит щодо професійного розвитку працівників у контексті перевернутої піраміди навчання для стимулювання міждисциплінарного діалогу та сприяння інноваціям (*Організатори конференції*).

7. Вчитель має і повинен подолати симптом "бар'єра війни", страх невідповідності, неспроможності. Адміністрація, управління освіти, держава має пом'якшити ставлення до вчителя. Вчитель має звільнити себе від паперової рутини, більше використовувати цифрових технологій, ІТ-технологій (*Навчальні заклади, управління освіти*).

8. Для розвитку STEM освіти необхідно забезпечити:

- створення модельних програм STEM-освіти для початкової, 5-6, 7-9 класах

- поділ класу на групи при проведенні STEM-уроків
- матеріально-технічне обладнання, фінансування в ЗО
- доступ до Віртуального STEM-хабу МАН,
- статус STEM-центрів в закладах освіти (положення) (*МОН України*).

9. Конференція рекомендувала кращі доповіді учасників конференції, які відповідають тематиці та оформлені відповідним чином, до публікації у:

- тезах конференції та електронному збірнику наукових праць Запорізького обласного інституту післядипломної педагогічної освіти https://www.zoippo.zp.ua/pages/el_gurnal/el_gurnal.html,

- фаховому виданні Київського університету імені Бориса Грінченка “Відкрите освітнє середовище сучасного університету” <https://openedu.kubg.edu.ua/journal/index.php/openedu>.

Організатори та програмний комітет конференції впевнені в необхідності подальшої активізації та об'єднанні зусиль учених і практиків для розв'язання наявних проблем та впровадження дистанційної та змішаної форм навчання в цілому та в післядипломній освіті зокрема, і визначення пріоритетних напрямів їх розвитку в майбутньому.